

Ad foretræde den 23. maj 2001

EuropaUdvalget

6. marts 2001

Kære medlem af Europa Udvalget

Vedrørende EU's Kosttilskudsdirektiv til afstemning i EUs Ministerråd mandag den 12.3.2001 samt det foregående møde i Europa Udvalget fredag den 9.3.2001:

Vi opfordrer indtrængende til at du og Europa Udvalget medvirker til at udsætte eller bremse EUs kosttilskudsdirektiv ved ministerrådsmødet den 12. marts 2001.

Vi anmoder samtidig om et hastemøde med Europa Udvalget, hvor enkelte af os kan få mulighed for at oplyse dig om samme direktivs problemstillinger og konsekvenser.

Det understreges, at vi ikke har nogen økonomisk interesser, men at vi finder det nødvendigt at informere dig om, hvad der er ved at ske.

En vedtagelse af direktivet kan få meget negative konsekvenser for befolkningens sundhedstilstand og dermed Landets sundhedsudgifter. Direktivet er IKKE en forbrugerbeskyttelse, som det så smukt hævdes. Tværtimod!

Hvis du ønsker yderligere oplysninger eller information og litteratur, er vi gerne behjælpelige, ligesom vi henviser til vedhæftede brev.

Vi håber meget på et snarligt møde, hvor vi kan uddybe ovennævnte.

Venlig hilsen

Poul Møller (Civilingeniør-kemi),
og følgende praktiserende læger:

Per Andersen, Knut Flytlie, Irene Hage, Claus Hancke, James Hrynzcuk, Bruce Phillip Kyle,
Henrik Langgaard, Per Tork Larsen, Michael Rothne, Carsten Vagn-Hansen, Gabriela Wachowiak-
Andersen, Helge Volkmann, Aage Winther-Nielsen og Birgit Aalborg-Funch.
samt

Bente F. Nørgaard og

Tamara Thérèse Mosegaard
Borgerrettighedsbevægelsen MayDay.

MayDay, Udlandsudvalget

Postbox 8,
3520 Farum

Henvendelse venligst til: E-mail til: ttmosegaard@yahoo.dk

BILAG

Vedrørende EU's Kosttilskudsdirektiv samt brugen af kosttilskud generelt:

1. Først og fremmest er det tvivlsomt, om der er EU-retslig baggrund for et direktiv, der i den grad vedrører folkesundheden, som dette gør. Såvel professor Ole Krarup som professor i EU-ret Hjalte Rasmussen har givet udtryk for, at direktivet vedrører forhold, der hører under den nationale selvbestemmelsesret (sundhed).
2. Det forekommer svært at få direktivet ind under bestemmelserne om varenes fri bevægelighed, da det kun nogle steder er muligt at købe vitaminer og mineraler på tværs af grænserne, og en række vitamin- og mineralpræparater i Tyskland og måske Frankrig skal købes på apoteker og altså ikke er i fri handel.
3. Kun få øvre grænser for vitaminer og mineraler – kaldet "lægemiddelgrænser" – er endnu sat af EU's Videnskabelige Komité for Levnedsmidler (SCF) i forbindelse med direktivet, men noget tyder på at disse grænser vil blive sat for lavt.
4. EU ønsker desuden at oprette en positivliste, hvor tæt på 300 vitamin- og mineralstoffer ikke figurerer, hvorfor de vil blive forbudt. Dette kan kun blive en hindring for udbredelsen af vigtige næringsstoffer i form af kosttilskud.
5. At vitaminer, mineraler og andre kosttilskud har at gøre med folkesundhed er der meget der taler for. På Cuba kan man, som i Danmark, regne med at blive 76 år gammel. Spædbørnsdødeligheden er 9 ud af 1000 fødsler, og på WHO's rangliste over medlemsstaternes sundhedssystemer ligger Cuba som nr. 39 af 191. Dette på trods af, at Cuba på grund af USA's handelsembargo mangler selv de mest almindelige typer medicin og derfor må bruge plantemedicin i udstrakt grad. Eller måske på grund af?
6. Argumentet med at forbrugerne skal beskyttes mod skader fra indtagelse af for store mængder vitaminer og mineraler samt mod kosttilskud, hvis ufarlighed ikke er bevist ved videnskabelige forsøg, er meget dårligt. Hver niende hospitalsindlagte i Danmark er indlagt på grund af bivirkninger fra lægemidler, mens det er uhyre sjældent, at vitaminer, mineraler eller kosttilskud giver anledning til skader eller sygdom. I USA, hvor køb af stærke vitaminer og mineraler har været tilladt i mange år, har der aldrig været rapporteret dødsfald på grund af vitamin- og mineraltilskud. Hvis en forgiftning indtræffer, indberettes dette hver gang til The National Poison Control Centres. En opgørelse af rapporteringsmaterialet har eksempelvis vist, at fra 1983 til 1990 døde ingen i USA af hverken enkeltvitaminer eller multivitaminer/mineraler. I Australien dør hvert år 9.000 mennesker på grund af fejlmedicinering, og 50.000 lider af skader på grund af lægemidler. En meget stor del af det store antal dødsfald på grund af ulykker og fejlbehandling på hospitalerne i hele den vestlige verden, incl. Australien, Hong Kong og USA/Canada tilskrives lægemidler. Hver gang et kosttilskud har medført en enkelt sygdom hos et enkelt menneske, skrives der en artikel i de internationale lægetidsskrifter, mens der er langt mellem artikler om skader fra lægemidler. Ifølge Journal of the American Medical Association er korrekt undersøgt, reguleret, ordineret og indtaget medicin den fjerde mest almindelige dødsårsag i USA. Mindst 10.000 danskere dør årligt på grund af tobaksrygning.
7. Det ville således være bedre at anvende kræfterne til at reducere skader og dødsfald på grund af lægemidler og tobak i stedet for at "beskytte" forbrugerne mod kosttilskud.
8. Det anføres fra Ernæringsrådet og Fødevarerdirektoratet, at hvis man blot spiser "sundt og varieret", er der ingen grund til at tage tilskud af vitaminer og mineraler. Men samtidig har undersøgelser af

danskernes kostvaner indtil flere gange vist, at kun en meget lille del af befolkningen spiser sundt og varieret. Fx har Veterinær- og Fødevarerdirektoratets kostundersøgelse fra 1995 vist, at kun 9% af befolkningen spiser 500 gram frugt og grønt eller mere, og kun 4% 600 gram eller mere. Danskerne har ustabile måltidsmønstre, tendens til at spise ensidigt og til at spise alt for fedtholdig mad samt junkfood. Tilberedningen af maden medfører desuden, at mange af de værdifulde næringsstoffer bliver ødelagt.

9. Mange sygdomme øger behovet for vitaminer og mineraler markant. Fx har diabetikere generelt et meget lavt indhold af C-vitamin i kroppen, og en Ph.D. afhandling har peget på, at dette måske er en væsentligt medvirkende faktor til de mange og svære komplikationer, som diabetikere med lang sygdomsvarighed får. Det er fx også vist, at kræftpatienter generelt har et lavt indhold af coenzym Q10. Sygdom medfører generelt et stort forbrug af vitaminer og andre stoffer (fx antioxidanter) i organismen, men der bliver under lægeuddannelsen næsten ikke undervist i dette.
10. Mange lægemidler øger behovet for vitaminer og mineraler, men det er sjældent, at der tages hensyn til dette, da lægeuddannelsen også svigter på dette felt. Noget så almindeligt som p-piller øger således behovet for en række B-vitaminer, C-vitamin og mineralerne magnesium, selen og zink.
11. Mange sygdomme vil kunne forebygges og behandles ved hjælp af tilførsel af den rette mængde næringsstoffer og kosttilskud i forhold til behovet, idet man herved øger kroppens sundhed og selvhelbredende kræfter.
12. Vi lever i et kemisk belastet samfund. Både luften, vandet og maden er fyldt med utallige kemiske stoffer, som ofte først opdages, når man begynder at undersøge for dem (fx i vandforsyningen). På danske arbejdspladser anvendes der op mod 100.000 forskellige kemiske stoffer, og det er et højst få tusinde, der er undersøgt for deres giftighed og sygdomsfremkaldende virkninger. Maden er belastet af utallige tilsætningsstoffer og farvestoffer m.m. Foruden de tilladte tilsætningsstoffer, som er forsynet med E-numre, bruges der i madindustrien mange andre ingredienser, der ikke betragtes som tilsætningsstoffer og derfor ikke er deklareret. Der opdages hele tiden skader fra tilladte stoffer, som så fjernes fra listen, mens der kommer nye til, som endnu ikke har vist sig at skade, men dokumentationen for dette er problematisk. Fx har det mest anvendte sødemiddel – aspartam (NutraSweet R) – været godkendt siden 1981, på trods af en videnskabelig kommissions enstemmige indstilling, at det ikke skulle godkendes, da der er begrundet mistanke om, at det fx kan være kræftfremkaldende (hjernesvulster hos børn og unge). Kemiske stoffer øger behovet for antioxidanter meget betydeligt. Det samme gælder tungmetallerne, hvoraf kviksølv er det mest udbredte, da det findes i munden på de fleste moderne mennesker. Det er besynderligt, at kviksølv på den ene side betegnes som en farlig miljøgift, der ikke må bruges i termometre etc. og fx i Sverige skal opbevares i forseglede tønder i urfjeldet, mens Sundhedsstyrelsen i Danmark ikke ser nogen problemer i at det anbringes i munden på mennesker.
13. Med den store kemiske belastning, det moderne menneske er udsat for, er det nødvendigt med betydelige tilskud af antioxidanter for at imødegå svækkelse og ødelæggelse af kroppens celler, ændring af disse til kræftceller og oxidation af blodets fedtstoffer med åreforkalkning til følge. Det vrirler også frem med videnskabelige data, der peger på, at den store kemiske belastning formentlig er den egentlige årsag til degenerative hjernesygdomme som fx Alzheimers sygdom, Parkinsons sygdom, dissemineret sclerose m.fl. og til ændringer i immunsystemet med allergi, bindevævssygdomme og mange andre lidelser til følge. Behovet er så stort, at en sund og varieret kost ikke har en chance for at dække det.

14. Med de produktionsmetoder, som landbruget og fødevarerindustrien i dag benytter sig af, er det også tvivlsomt, om det overhovedet er muligt at få fødevarer af en sådan kvalitet, at behovet for næringsstoffer opfyldes udover det kaloriemæssige indhold. I mange tilfælde vil tilsætningsstoffer, påvirkninger under fremstillingsprocessen, sprøjtemiddelrester etc. yderligere øge behovet for kosttilskud.
15. Det ser ud, som om ernæringsvidenskaben i Danmark er totalt ukendt med de store fremskridt i forståelsen af vitaminers, mineralers og andre kosttilskuds kemiske og biokemiske virkninger og kun holder sig til nogle få undersøgelser, der er publiceret i lægevidenskabelige tidsskrifter. Der propageres hele tiden myter om farligheden af vitaminer og andre kosttilskud, som er helt uden grund i virkeligheden og kun støtter sig på små og dårligt gennemførte forsøg. Fx har Ernæringsrådets formand flere gange udtalt, at E-vitamin kan medføre hjerneblødning, hvilket ikke er dokumenteret. De fleste slagtilfælde (blodpropper og hjerneblødninger), over 95 pct., skyldes blodpropper i hjernen, og hvis det var rigtigt, at E-vitamin kunne øge tilbøjeligheden til blødning, ville dette så være en udmærket forebyggelse af et meget stort sundhedsproblem, nemlig de mange blodpropper i hjernen, og den gængse forebyggelse, nemlig acetylsalicylsyre ("hjertemagnyl"), har vist sig at øge dødsrisikoen på grund af mave- og tarmlidninger mere, end stoffet forebygger blodpropper i hjernen. E-vitamin er nok det vigtigste og mest centrale af alle antioxidanterne. Personer fra Fødevaredirektoratet er i pressen citeret for at sige, at store doser C-vitamin kan medføre åreforkalkning, hvilket er stik imod fakta, da mange videnskabelig undersøgelser viser, at C-vitamin netop forebygger åreforkalkning.
16. RDA – recommended daily allowance – af de forskellige tilskud ligger alt for lavt til at opfylde behovet. Det har man opdaget andre steder i verden. Der må også tages hensyn til danske forhold. Således er indholdet af selen i jorden – og dermed i vores fødevarer - i vores del af verden alt for lavt, så lavt at selv et tilskud af en almindelig vitamin-mineraltabelt ikke er tilstrækkeligt. Det meget store antal mænd med prostatakræft kunne ifølge videnskabelige undersøgelser reduceres meget ved ekstra tilførsel af selen. En dansk Ph.D. afhandling har fornylig vist, at gravide generelt får for lidt jod, hvilket kan medføre risiko for dårlig udvikling af børnenes hjerne.
17. Det kunne let opfattes som en "Big Brother" holdning hos Fødevaredirektoratet og Ernæringsrådet, at man tror på, at forbrugerne er så dumme, at de i stor udstrækning vil overdrive deres indtagelse af vitaminer, mineraler og kosttilskud. Den sjældne forekomst af skader fra kosttilskud af forskellig art taler stærkt imod dette, og der er ingen, der bryder sig om umyndiggørelse.
18. Hvis mulighederne for almindelige mennesker for at styrke sundheden og bekæmpe sygdom ved hjælp af fornuftige tilskud af vitaminer, mineraler, andre kosttilskud samt naturmedicin bliver taget fra dem og overgivet til lægerne, vil det dels, som anført, være udtryk for en umyndiggørelse, dels vil det medføre, at folk i endnu højere grad end nu vil søge læge, og da lægerne ikke har nogen uddannelse i brugen af naturlige midler i behandlingen af sygdom, vil forbruget af lægemidler og de deraf følgende skader stige meget betydeligt. Det er karakteristisk for artikler i Ugeskrift for Læger, at der så godt som aldrig nævnes noget om behov for næringsstoffer og tilskud, hverken i forebyggelse eller behandling.
19. Der er under alle omstændigheder brug for en bedre og mere udbredt oplysning om menneskets grundlæggende behov for næringsstoffer i forhold til de belastninger, vi bliver udsat for i den moderne verden. Danmark er et af de få lande, hvor lægerne ikke bliver uddannet i brugen af naturmedicin, og da medicinalindustrien står for langt det meste af i hvert fald efteruddannelsen, er der heller ikke udsigt til en bedring af denne situation. Ernæringsrådet og Fødevaredirektoratet kunne, hvis de selv skaffede sig mere indsigt og viden om dette område, bedre bruge deres kræfter

på oplysning om de naturlige midlers ofte meget effektive og så godt som altid uskadelige virkninger.

20. Også forbrugerne bør have en meget større viden om de positive virkninger af vitaminer, mineraler, andre kosttilskud og naturmedicin. Det er selvmodsigende, at der ikke må oplyses om disse virkninger der, hvor man køber sine tilskud. Hvis der blev givet en effektiv oplysning, der også skal omfatte oplysning om, hvornår man skal lade være med at naturmedicinere sig selv, men søge lægehjælp, ville man helt givet nedsætte belastningen på sundhedsvæsenet, der så kunne koncentrere sig om de sygdomme, som folk ikke selv kan klare. Det kan også tilføjes, at da der ikke er tilskud fra Sygesikringen til hverken vitaminer, mineraler, andre kosttilskud eller til naturmedicin, aflaster de 25% af befolkningen, der til stadighed opretholder deres sundhed og behandler sig selv med disse ting, det offentlige betydeligt. Det samme gælder en stor del af resten af befolkningen, der fornuftigvis tager deres daglige tilskud af vitaminer og mineraler. Det må derfor anbefales at genoptage diskussionen om, hvor megen oplysning der må gives om virkningen af de forskellige tilskud, både på indlægssedler samt i forretningerne.
21. Der er grund til at antage, at lobbyisme fra medicinalindustrien og fødevarerindustrien har været medvirkende til fremsættelsen af det nye direktivforslag. Især medicinalindustrien har en stor fordel i, at direktivet bliver vedtaget, da det vil føre til, at alle nye tilskud skal gennem en videnskabelig testning, der typisk vil koste flere millioner for hvert tilskud. Da en række former for tilskud ser ud til at kunne det samme som lægemidler, er det nærliggende, at medicinalindustrien ser en fordel i IKKE at investere i en testning, da naturmidler ikke kan patenteres. Til eksempel kan nævnes Graviola, der er et regnskovstræ, hvor blade, frø og frugter indeholder stoffer med en virkning på fx coloncancer celler, der er 10.000 gange stærkere end adriamycin, der er et kemoterapeutisk middel. Stofferne fra Graviola angriber, i modsætning til adriamycin, kun cancer cellerne og skader ikke normale celler. Et stort amerikansk medicinalfirma har forsøgt at fremstille de aktive stoffer kunstigt, men da det ikke lykkedes, blev der lagt låg på det hele, og den foretagne forskning blev ikke publiceret af firmaet. Uafhængige forskere har siden arbejdet på sagen (se evt. <http://rain-tree.com/graviola.htm>)
22. En konsekvens af en gennemførelse af direktivet om vitaminer og kosttilskud vil på ret kort sigt betyde, at forbrugerne vil skaffe sig tingene mere eller mindre illegalt, fx over Internettet. Det vil betyde en utrolig stor belastning på toldvæsenet samt, at det vil blive meget svært at kontrollere kvaliteten af det, der indføres på denne måde. Forbrugerne kan herved have sværere ved at finde ud af, hvor meget de skal tage af de enkelte ting, og risikoen ved brugen kan måske stige voldsomt, hvor det modsatte var hensigten. Man vil risikere at komme til at kriminalisere en stor del af befolkningen, der helt givet vil udvise civil ulydighed.

Vi vil også gøre opmærksom på, at Codex Alimentarius, det internationale regelsæt vedrørende fødevarer standarder, arbejder på at skabe en international standard svarende til det nye EU-direktiv, og at Codex Alimentarius er under stærk indflydelse fra tyske og andre internationale medicinalfirmaer og multinationale firmaer. Codex komitéen har blandt andet foreslået, at man ikke må sælge tilskud eller urter til forebyggende eller behandlingsformål. At naturlige tilskud ikke må overstige de mængder, der fastsættes af komitéen, at ingen nye tilskud skal kunne godkendes, undtagen hvis de er godkendt af Codex, og at urter ikke skal kunne sælges, hvis de ikke er registreret og godkendt af Codex (det kommende direktiv for urter). Det betyder farvel til kamille og alle de kendte bedstemor-råd, og det er let at se, hvad det vil betyde for medicinalindustriens vækst og indtjening. EU har i mange år været i gang med at blande sig i de enkelte landes anliggender, og denne gang er det med fare for det enkelte

menneskes sundhed og ret til selv at bestemme over, hvad vedkommende vil indtage af vitaminer, mineraler og andre kosttilskud. Det vil derfor komme til at vedrøre det store flertal af befolkningen. Det er uhyre sjældent, at brug af disse ting medfører fare, så det må være rimeligt at finde ud af, hvem der har interesse i et sådant indgreb, for det er ikke i forbrugernes interesse.

Det kan ikke være rigtigt, at mennesker skal umyndiggøres i den grad, at de ikke må skaffe sig og bruge vitaminer, mineraler og kosttilskud med erfaringsbaseret - og i mange tilfælde også forskningsbaseret - virkning. Det kan ikke være rigtigt, at EU skal være "Big Brother - storebror" på alle områder. Det kan ikke være rigtigt, at den farmaceutiske industri og de multinationale koncerner med deres mange penge skal kunne styre Codex Alimentarius og EU's Råd for harmonisering af Medlemslandenes love vedrørende kosttilskud.

Vi appellerer til de ansvarlige ministre og til Folketingets medlemmer om at modsætte sig det nye direktiv og om fornødent at indbringe det for EU-domstolen, da det ikke er i overensstemmelse med EU-reglerne.

Vi appellerer også til, at de offentlige myndigheder, der har med fødevarer og næringsstoffer samt naturlige stoffer med forebyggende og medicinsk virkning at gøre, sætter sig ind i den omfattende forskning, der findes verden over og som viser, at mange sygdomme kan forebygges og behandles ved hjælp af disse naturlige stoffer.

I det engelske lægetidsskrift The Lancet var der den 27 januar en ledende artikel, der slutter således:

"It is time for the profession to accommodate the possibility that many nutritional products may have valuable therapeutic effects and to regain the creditability of the public at large".

Oversat til dansk:

"Det er på tide, at lægerne og andre professionelle giver plads for og rum for muligheden af, at ernæringsprodukter (vitaminer, mineraler, kosttilskud) kan have værdifulde virkninger i behandlingen, og at de genvinder deres troværdighed i den brede befolkning".

Venlig hilsen

Carsten Vagn-Hansen, læge

Tlf. 7582 9599

E-mail: cavaha@posthus.ddk.dk